

Mariborska knjižnica kot osrednja območna knjižnica

Anka Rogina, 18. 11. 2014

Osrednje območne knjižnice

Pravna osnova:

- Zakon o knjižničarstvu (2001)
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (2003)
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (2003)

CeZaR

<http://cezar.nuk.uni-lj.si/ook/pages/page.php?id=168&psid=12>

Tudi na Wikipediji

http://sl.wikipedia.org/wiki/Osrednja_obmo%C4%8Dna_knji%C5%BEnica

Osrednje območne knjižnice

Poslanstvo in vizija

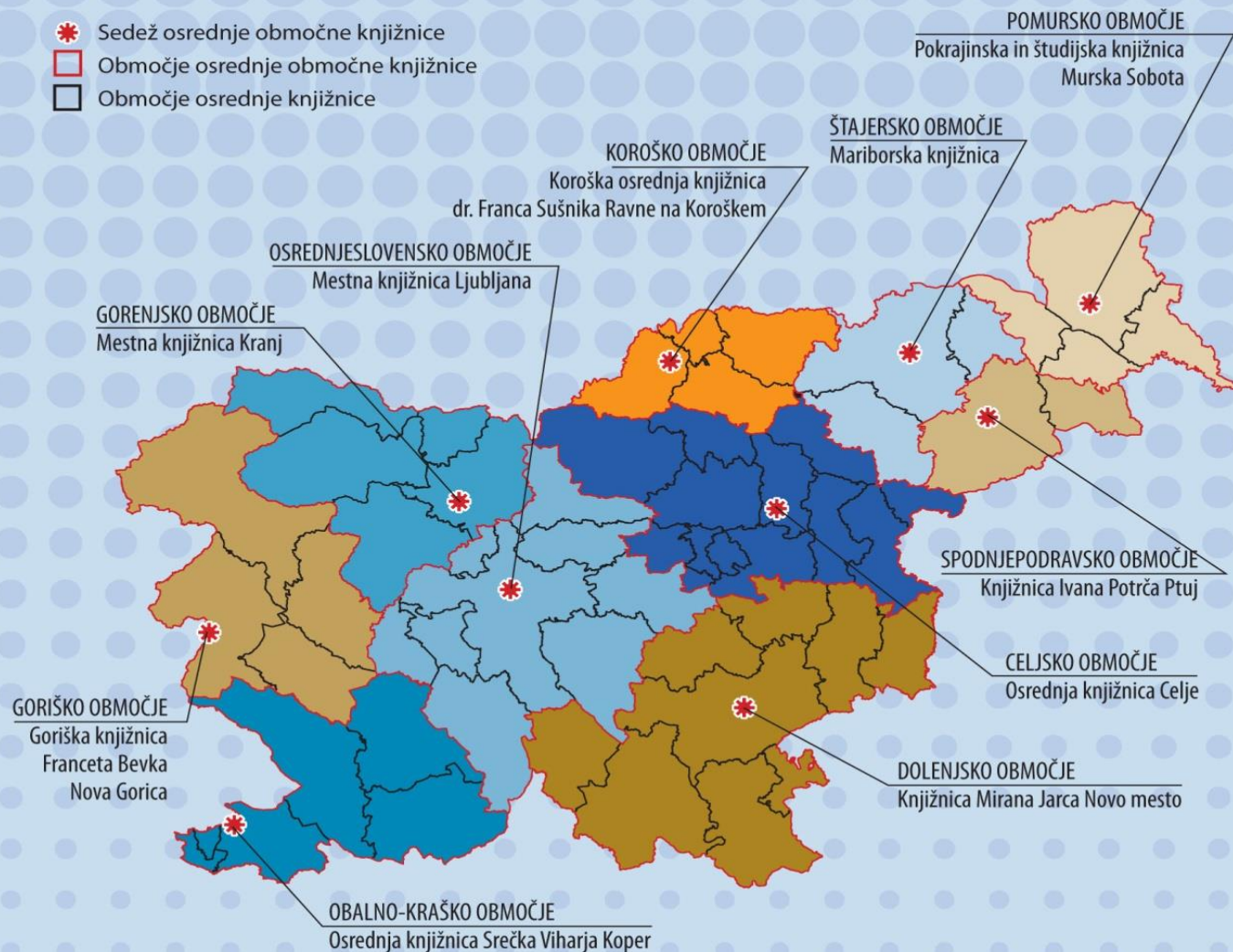
- Koordinacija in usmerjanje dela splošnih knjižnic
- Spodbujanje enakomernega strokovnega razvoja knjižnic
- Krepitev identitete regij
- Sodelovanje s kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami v regiji

Soustvarjamo takšen nacionalni knjižnični sistem, ki omogoča vsem državljanom Slovenije enoten in enakopraven dostop do informacij.

Osrednje območne knjižnice

Knjižnična območja (2013)

- Sedež osrednje območne knjižnice
- Območje osrednje območne knjižnice
- Območje osrednje knjižnice

Projekt 'Prostorska analiza knjižnične mreže Slovenije'. Narodna in univerzitetna knjižnica, Center za razvoj knjižnic
Vir podatkov: NUK, vir podlog: GURS, tehnična podpora: UIRS

4 posebne naloge OOK

- Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij
- Strokovna pomoč knjižnicam območja
- Koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva
- Usmerjanje in izločanje knjižničnega gradiva s svojega območja

Financiranje nalog OOK

V skladu z 20. in 21. členom Pravilnika o OOK Ministrstvo pristojno za kulturo prispeva proračunska sredstva za izvajanje posebnih nalog OOK:

- Ministrstvo pozove OOK k predložitvi programov
- OOK vsako leto pripravi program dela in finančni načrt
- Ministrstvo pregleda programe, opredeli njihov dejanski obseg in odobri sredstva (odločba)
- OOK vsako leto pripravi poročilo (polletno, letno)

A woman in a white shirt and glasses is holding a stack of colorful books. She is standing in a library or bookstore, with bookshelves and other people visible in the background. The image is semi-transparent and serves as a background for the title.

Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij

„Območna knjižnica za območno zbirko pridobiva, obdeluje, hrani in posreduje pretežni del slovenske založniške produkcije“.

Poudarek na

- podatkovne zbirke, referenčno gradivo, priročniki
- kvalitetno leposlovje v slovenskem jeziku, strokovna literatura, uradne publikacije
- kvalitetna tuja literatura (leposlovje, periodika)

Strokovna pomoč knjižnicam območja

- Svetovalno delo
- Analize stanja razvitosti in potreb knjižnične dejavnosti na območju
- Opredelitev razvojnih potreb (izbor projektov, zahteve informacijske tehnologije)
- Opredelitev in koordinacija storitev za posebne skupine uporabnikov
- Sodelovanje z drugimi OOK, mednarodno sodelovanje

Koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva

- Koordinacija pridobivanja gradiva domoznanskega značaja
- Bibliografska obdelava domoznanskega gradiva z območja OOK in normativna kontrola lokalnih avtorjev
- Informiranje zavezancev za obvezni izvod in posredovanje informacij o zavezancih za obvezni izvod v NUK
- Promocija domoznanskih zbirk na območju (tudi v drugih ustanovah) in digitalizacija

Usmerjanje in izločanje knjižničnega gradiva s svojega območja

- Območna knjižnica usmerja izločeno gradivo v skladu s strokovnimi navodili NUK
- Območna knjižnica hrani za območje pomembno gradivo, ki so ga izločile splošne knjižnice na območju
- Območna knjižnica je dolžna hraniti gradivo, ki ima status kulturnega spomenika

Mariborska knjižnica kot OOK

Posebne naloge OOK izvajamo za

- Knjižnico Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica (<http://www.knjiznica-slovenskabistrica.si/>)
- Knjižnico Lenart (<http://www.lenart.sik.si/>)
- na področju domoznanstva sodelujemo z UKM

Pokrivamo skupaj 22 občin, kar predstavlja 6,5% slovenskega ozemlja in 11,5% prebivalstva Slovenije

Mariborska knjižnica kot OOK

Potek dela:

- Delovne skupine v Mariborski knjižnici (za OOK, domoznanstvo, UPP, digitalizacijo)
  - Dogovori (dogovor med MK in UKM o sodelovanju na področju domoznanstva; dogovor o brezplačni medknjižnični izposoji na območju)
- Sestanki tima OOK v NUK (direktorji, koordinatorji, domoznanci, informatiki)
  - Delovne skupine (za področja ali za projekte)

Mariborska knjižnica kot OOK

1. naloga:

- Podatkovne zbirke (IUS Info, EBSCO e-knjige za splošne knjižnice, Encyclopaedia Britannica, Grove art online, Grove music online)
- Dodatni nakup strokovne literature in kvalitetnega leposlovja v slovenskem in tujih jezikih
- Medknjižnična izposoja: za uporabnike na območju **brezplačna**

Mariborska knjižnica kot OOK

2. naloga:

- Izobraževanje (celodnevna delavnica (več tem); uporaba e-virov ...)
- Sodelovanje pri dejavnostih in projektih na nacionalnem in regionalnem nivoju (analize stanja razvitosti na območju OOK, dobreknjige.si, znanislovenci.si ..)
- Storitve za uporabnike s posebnimi potrebami

Mariborska knjižnica kot OOK

3. naloga:

- Koordinacija pridobivanja gradiva domoznanskega značaja (serijske publ., drobni tiski, koordinacija z UKM) in koordinacija bibliografske obdelave domoznanskega gradiva (predvsem članki)
- Sodelovanje pri nacionalnih projektih (bibliografija serijskih publikacij domoznanskega značaja)
- Projekti digitalizacije (objava digitalnih zbirk na portalu Kamra, objava dokumentov na portalu dLib)

Mariborska knjižnica kot OOK

4. naloga

- Odpis in usmerjanje izločenega gradiva poteka po postopku, predpisanem v internem dokumentu
  - izločeno knjižnično gradivo iz Mariborske knjižnice pred odpisom ponudimo NUK in UKM
  - knjižnici z območja izločeno gradivo ponudita NUK in Mariborski knjižnici

Mariborska knjižnica kot OOK

Dokumente, ki so rezultat dela, objavljamo na intranetu (<http://10.0.0.5:5522/> - za interno uporabo)

Na domači strani MK (<http://www.mb.sik.si/>) ena od podstrani namenjena območnosti.

Projekti digitalizacije so objavljeni na domoznanskem spletnem portalu Kamra (<http://www.kamra.si/>) in v digitalni knjižnici Slovenije dLib (<http://www.dLib.si/>).

Večji projekti v letu 2014

- Popis stanja Informacijsko komunikacijska (IKT) oprema
- Bibliografija serijskih publikacij po območjih OOK od leta 1991 do 2013
- Analiza območij OOK

Bibliografija serijskih publikacij po območjih OOK od leta 1991 do 2013

- Zbiranje, dopolnjevanje, urejanje gradiva in zapisov v vseh knjižnicah, prvo urejanje in usklajevanje na nivoju območja v OOK
- Urednik Boris Rifl, vodja Oddelka Slovenska bibliografija v NUK
- Vsebuje preko 3.800 naslovov
- Urejena po območjih, 10 poglavij za 10 območij (188 do 579 nasl.)
- Za Štajersko območje 490 naslovov

- Predvidoma še objava v elektronski obliki

Bibliografija serijskih publikacij po območjih OOK od leta 1991 do 2013

Potek dela v Mariborski knjižnici:

- Prvi sezname serijskih publ. za vse knjižnice na območju - julij 2013
- Prvi Štajerski testni popis v NUK - marca 2014
- Pripombe urednika, popravki, končna verzija Štajerskega popisa v NUK 19. maja 2014
- Redaktirana verzija, v verifikacijo – avgust 2014
- Pripombe, popravki v NUK – 1. september 2014
- Bibliografija izšla v tiskani obliki 26. 9. 2014 na DOMFEST-u

Analiza območja OOK 2014

Dokument za vsako območje

- Pregled razvojne problematike območja
- Analiza lokalne skupnosti – nivo občina (22 občin)
  - Geografske značilnosti
  - Socio-demografske značilnosti
  - Gospodarstvo
  - Storitvene dejavnosti (vrtci, šole, zdravstvo, društva, kulturne ustanove...)
  - Razvojni načrti
- Informacijsko komunikacijska oprema (IKT) na posameznih območjih OOK
- Analiza knjižnične dejavnosti na območju OOK: stanje in potrebe

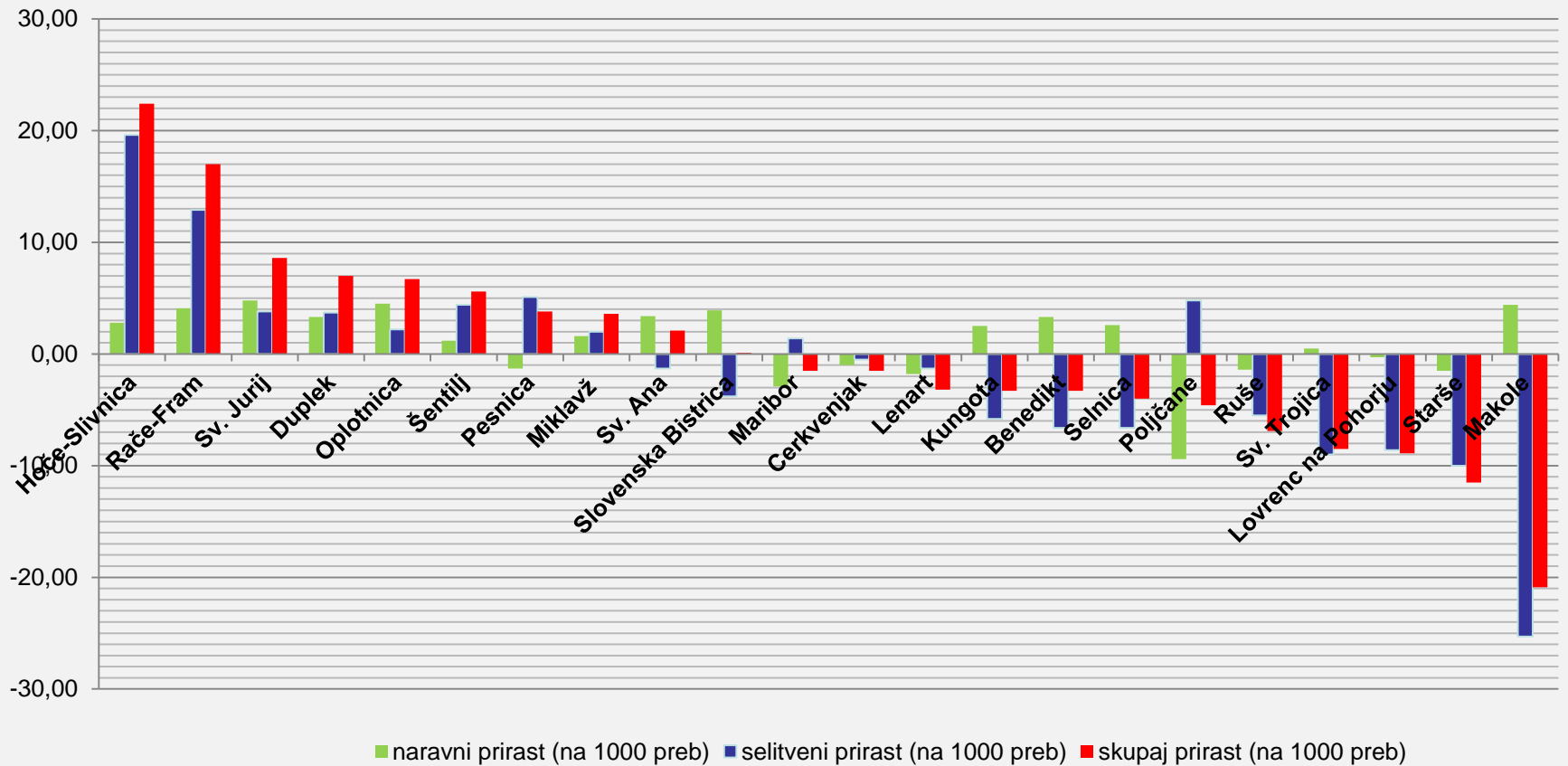

Analiza območja za Lenart

- Pripravljena je bila analiza območja, skupaj z geografskim pregledom območja
- Rezultat dela je Načrt knjižnične mreže na območju Knjižnice Lenart (predlog, junij 2014)

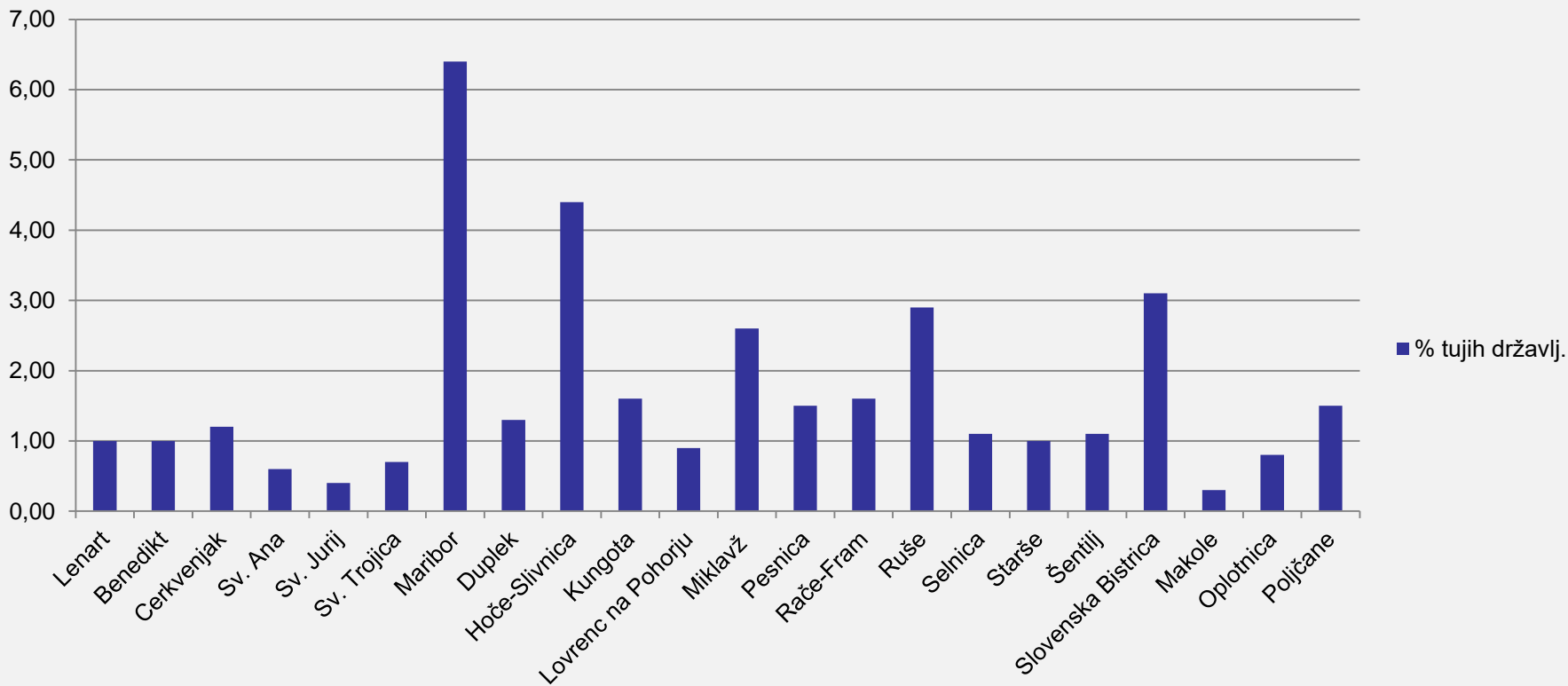

Primer: prirast prebivalstva

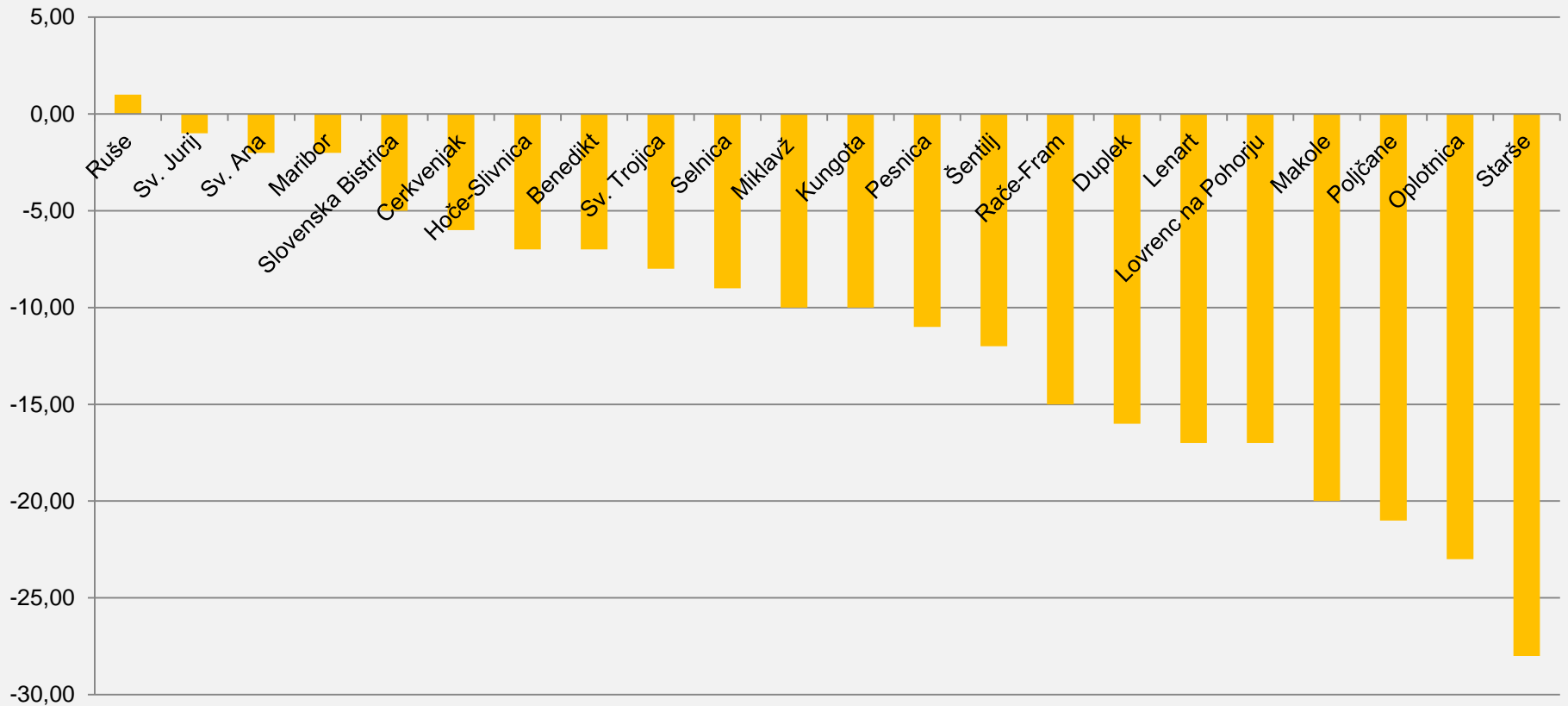
Primer 2: % tujcev

Primer 3: % neto plače

Obeti za leto 2015

- Dobre knjige: <http://www.dobreknjige.si>
- Biografski leksikon: Štajerci <http://www.shtajerci.si>
Znani Slovenci <http://www.znanislovenci.si>